

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cap. 5. Tertiæ principali obiectioni aduersus eamdem doctrinam in
communi sumptam occurrit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

129

quam hoc loco nos fecimus, non multorum palato bene saperent, nec à multis exceptarentur. Sed enim hic valde moralia & spiritualibus, quibus per sua uia & incunda ad Deum ire placet, gratia tradentur, sed substantialis solum & solida pro vtriusq; doctrina, si tamen ad spiritus nudationem, de qua hic agitur, peruenire voluerint. Huc usque Mylt. noster Doctor.

Tandem pro huius etiam obiectionis solutione addere placuit id, quod citatus Magister Lullius Legionensis respondens simili obiectioni aduersus libros S.M. nostræ THERESIÆ factæ, in Apologia supra relata sic scripsit: Quantum ad id, quod circa obscuritatem horum librorum attinet, si ea sufficiens foret ad prohibendam lectionem librorum, omnes simul scriptorum codices sunt prohibendi, quia nec ipsi Professores illos in multis locis exacte intelligunt. Quæro, s. Augustinum, quot Theologorum reperire est, qui illum non exacte intelligant? Dionysium Areopagitam quis ille est qui hunc diuinum percipiat? & quod de istis dico, de Sanctis serme omnibus assero, qui in plurimis suorum operum locis videntur lingua propria loqui Arabica, & non solum id videtur illis qui Linguas Latinam, & Græcam norunt, verum & ijs quoque, qui scholis frequentant & Theologicam scientiam proficiunt. Quid dico de Sanctis, ipsi sunt Professores & Doctores Scholastici, à suismet proprijs Discipulis, quamuis attentè illis mandant, vix percipi possunt. Doctoris Angelici D. Thomæ doctrinam, Thomistæ in multis non intelligunt, multo minus Scoti Scotistæ. Idem censendum de Alexandro, Durando, Henrico Gandauensi. Præterea, horum librorum obscuritas qua exigua est, nemini infert damnum, & plurimis prodest, qui enim hanc intelligit, ex ea commodum refert, non intelligenti nec commodum nec damnum affert, malè dico, imò & non intelligenti est perutilis, quia ista obscuritas non consistit in verbis, sed in quibusdam rebus, quarum qui caret experientia, nescit illas comprehendere & quod hæc ratio non percipitur, ordinariè generat admirationem & desiderium experiendi, qua sunt res per magna consequentia, & vtilitatis. Hucusque sapientissimus hic Magister, ex cuius responsione, & ex huc usque dictis proposita obiectione satis superque soluta manet.

CAPVT V.

TERTIÆ PRINCIPALI OBIECTIONI
aduersus eandem doctrinam in communi
sumptam occurritur.

1. TERTIO deinde aduersus hos libros modicam eorum vtilitatem aliqui obiciunt, cuius nullam (quod sciamus) rationem reddunt, nisi forte dicant ideo esse parum vtilis, quia pauci sunt, qui de rebus adeò sublimibus, & à communi hominum sensu, & cognitione reconditis agunt. Imò addunt, non solum non esse vtilis, sed pluribus damnis occasionem præbere, maximè, cum in lingua vulgari præmanibus omnium habeantur, timent namque ne personæ spirituales simplices, maxime verò mulieres, debitam eorum intelligentiam assequi non valentes, in errores, aliæque damna incidant.
2. Sed huius obiectionis vanitas se se ipsa satis prodit: etenim negari nequit, non solum

lum in religionibus, sed etiam extra illas, plures esse vtriusque sexus personas Deo altissimo famulatu seruientes, quæ nihil aliud curant, nisi, vt per creaturarum omnium externam, & interiam abdicacionem, perfectamque spiritus paupertatem, ad summam quamdam (quantum in hac vita fieri potest) cum Deo vnionem ardentibus desiderijs tendant, ad perfectionemq; illam anhelent, ad quam Christus Dominus nos inuitat dum ait: *Estote vos perfecti, sicut & pater vester cælestis perfectus est.* Matt. 5. num. 48. quamque ipsemet in nobis exoptat, dum ad Patrem orans dicit: *Rogo Pater, vt omnes vnus sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, vt & ipsi in nobis vnus sint.* Ioann. 17. num. 21. non quidem, quia ad hanc aded perfectam cum Deo vnionem peruenire possimus, sed quia ad eam, quam proximius fieri possit, aspirare debemus.

Nec minus indubitarum est huiusmodi animas esse præ alijs omnibus, Deo gratissimas, siquidem (vt habetur Ecclesiast. 16.) *Melior est vnus faciens voluntatem Domini, quam decies mille iniqui.* Imo pluris est apud Deum vnus ex his perfectis, quam cæteri omnes, & vniuersus orbis, imò, quam plures alij, ac innumeri Orbes. Hac enim de causa (vt bene notauit Chrysost. homil. 52. in Genes. & hom. 24. super Epist. ad Hebræos.) Cum Deus terra, & cæli, ac totius Orbis Dominus sit, tamquam gloriosum sibi nomen assumpsit appellari Deus Abraham, Isaac, & Iacob, huiusmodique appellationem vt illustriorem habuit, quam si totius Orbis, aliorumque innumerabilium Deus appellaretur. Quo etiam pacto habuit se Deus erga Sanctissimam Matrem nostram THERESIAM, cum enim ipsa tanquam gloriosissimum sibi nomen assumpsisset vocari THERESIA IESV, ad denotandum se totam esse ipsius Iesu, simili quoque affectu ipsemet Christus Dominus semetipsum IESVM THERESIAE appellauit, illi se totum tradens, vt in quadam visione testatus fuit, sic illam alloquens, *Filia, iam tota mea es, & ego totus tuus.* Et in alia visione summam quam de illa sola præ vniuerso Orbe æstimationem habebat, expressius ostendere volens, sic eam cum summo amore alloquutus fuit, *Filia, ni Cælum creassem, pro te sola crearem.*

Ex quo recte inferitur, quod ea, quæ ad huiusmodi animarum vtilitatem, & profectum necessaria, vel conducentia fuerint, non tamquam res parui momenti, sed tanquam magni ponderis Deoque iucundissima habenda sunt, imò, quod illis necessarium, vel vtile est, non priuatam dumtaxat vnus, vel alterius, sed communem vtilitatem obtinet, eo quod sæpe ex illis, etiam si paucissimi essent, cæterorum omnium salus, ac totius ciuitatis, vel regni, in quo degunt, conseruatio, & felicitas pender; quod multis sanè possemus exemplis, ac testimonijs illustrare, breuitatis tamen gratia sufficere vnus, vel alterum in memoriam recollere.

Etenim notissimum est illud, quod refertur, Gen. 18. dixit enim Deus Abrahamo, non delendam fore Sodomam, si saltem decem iusti in illa inuenti essent, propter quorum defectum subuersa fuit, ad eam tamen subuertendam oportuit, vt expectaret discessum Iusti Loth, quia dum ipse in illa remanebat, non poterat Deus prædictam ciuitatem, & si tot sceleratissimis hominibus plenam, euertere, ipsomet Domino attestante, qui sic ipsum Loth alloquutus est, *Festina, & saluare ibi: quia non potero facere quidquam donec ingrediaris illuc.* Gen. 19. n. 22. Insuperq; propter ipsum Loth, urbem Segot vicinam Sodomæ, pro qua ipse rogauerat, non subuertit, vt ex ipsius Dei verbis loco citato constat: dixit enim ad Loth: *Ecce etiam in hoc suscepi preces tuas, vt non*

sub

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVT

128

subuertam urbem, pro qua loquitur est. Ecce quantum, vel vnus vir iustus ad totius ciuitatis conferuationem conducatur.

6. Quod etiam manifestissimè apprehenditur ex eo, quod cum quondam pro-uocaretur Deus ad puniendam Hierusalem, eamque cum Regno Iuda, Caldeis tra-dendam propter multa scelera, quæ populus illè contra Deum commiserat, dolens ipse Dominus futuram illius ciuitatis, ac Regni ruinam, cupiensq; causam aliquam, ad ei parcendum, inuenire, sic per Hieremiam c. 5. n. 1. ait, *Circuite vias Hierusalem, & aspiciite, & considerate, & quarite in plateis eius, an inueniatis virum facientem iudicium, & quarentem fidem, & propitius ero ei, &c.* Super quæ verba sic exclamat Hieronymus: *Grandis amor iustitia, vt nequaquam iuxta interrogationem Abrahæ, & responsonem Dei pro-decem viris iustis liberauerit ciuitatem, sed si vnum inuenerit, iam iamq; peritura Hierusalem, qui faciat iudicium, & quærat veritatem, tamen Deus misereatur Hierusalem, &c.*

7. Plura alia illustrissima huius veritatis exempla omittimus, quis enim mente comprehendet, quantas vtilitates vnus Abraham suæ genti, vnus Moyses suo populo, vnus Elias, vnus Benedictus, vnus Augustinus, vnus Bernardus, vnus Dominicus, vnus Franciscus, vnus Ignatius, & vna THERESA, toti mûdo contulerint: sanè sicut modicum fermenti totam massam fermentant, ita modicum perfectionis vni-animæ prerogatum, totam Congregationem, imò, & integrum populum illustrat: quæ de causa Paulus ad Philipp. 2. n. 15. iure optimo viros sanctos, Orbis luminaria appellat, dicens: *Vt sit sine reprehensione in mediò nationis prauæ, & peruersæ, inter quos lucet sicut luminaria in mundo, &c.* Merito ergo diximus ea, quæ iustis, & amicis Dei, maxime vero perfectis, & si pauci essent, vtilia sunt, non priuatam, sed communem totius populi, ac Regni vtilitatem obtinere.

8. Ex dictis igitur intentum nostrum sic manifestatione ostendere possumus: inquirimus enim, num hi, qui perfectionem intendentes, contemplationiq; vacantes, ad intimam cum Deo vnionem tendunt, indigeant aliquibus documentis, quibus in hac difficili via rectè dirigantur, pluraq; pericula, quæ in illa frequenter occurrunt, euadant. Inquirimus etiam, vtrum spirituales Magistri, qui huiusmodi animarum curam habent, indigeant quoq; scientia, qua illas ducere, ac securè dirigere valeant: sanè nemo de hoc poterit rationabiliter dubitare, imò quo altior, & perfectior est via, eo est difficilior, abundantiorque, ac sublimiori doctrina indiget.

Et quamuis præcipuus huius doctrinæ Magister sit ille, qui dixit: *Ne vocemini Magistri, quia Magister vester vnus est Christus*, Matth. 23. n. 10. (quod Venerabilis Pater noster sapissimè in suis libris admonet) certum est tamen, iuxta Catholicam fidem, præter hoc internum Magisterium (quod dumtaxat admittendum esse hæretici Libertini, & Suencfeldiani inaniter contendebant: vt refert Præteolus lib. 10. verbo Libertini, & lib. 17. verbo Suencfeldiani) externum etiam Magisterium in Ecclesia Dei esse necessarium, vt plures deceptiones, & errores euitentur, cum scriptum sit, quod ipse Satanas transfiguratur se in Angelum Lucis 2. ad Corinth. 11. num. 14. sicu-ti longa, & frequens experientia satis superque demonstrat. Quæ de causa docet Apostolus 1. ad Corinth. 12. & ad Ephes. 4. quosdam posuisse Deum in Ecclesia Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios autem Pastores, & Doctores ad consummationem sanctorum, vt iam non simus paruuli fluctuantes, & circumferamur

omni vento doctrinæ in nequitia hominū in astutia ad circumventionem erroris, &c. Hac etiā de causa quosdam voluit Deus esse in Ecclesia montes, vt lux Orientis iustitiæ solis, scilicet Christi in illis prius recepta ex illis ad colles, & vsq; ad imas valles deriuaretur, iuxta illud Psal. 71. n. 3. *Suscipiant montes pacem populo, & colles iustitiam*, quod optimè ad rem nostram explicat D. August. tit. 1. in Ioann. his verbis. *Montes excelsæ animæ sunt: & colles parua animæ sunt; non autem acciperent minores animæ fidem, nisi maiores animæ, quæ montes dictæ sunt, ab ipsa Sapiëntia illustrarentur, vt possint paruuli trahere, quod possent paruuli capere, &c.* De necessitate ergo spiritualium Magistrorum, maxime in hac tam difficili perfectionis, & contemplationis via, non potest, iuxta Catholicam fidem, dubitari.

Vt ergo prædicta omnia simul colligamus, sequentem efformamus rationem. Id quod est necessarium ad spirituale salutem, profectum & instructionem illarum animarum altissimè Deo famulantium, quæ perfectionis viam ingredientes, per creaturarum omnium abdicationem ad intimam cum Deo vniõnem flagrantissimis desiderijs tendunt, est magni ponderis, Deoque gratissimum, & communi bono vtilissimū: at ad prædictarum animarum salutem, & instructionem summè necessaria est spiritualis Magistri in huiusmodi via periti doctrina: ergo doctrina hæc non parum vilis, vel tanquam parui momenti habenda est, quin potius tanquam magni ponderis, communique bono vtilissima, ac Deo gratissima pluris est æstimanda, sed huiusmodi doctrina in libris Mystici nostri Doctõris adeò securè, sublimiter, ac dilucidè traditur, vt nullus huc vsque inueniatur liber, qui in huiusmodi certis documentis, ac in doctrinæ ad id spectantis soliditate, & securitate ei præponendus sit, imò paucissimi cum illo comparari valeant, vt ex communi sapientum, ac spiritualium virorum testimonio constat, iuxta ea, quæ cap. 2. diximus; ergo horum librorum doctrina, tamquam communi hono vtilissima, magnique ponderis, & Deo gratissima, veneranda, amplectenda, plurisque æstimanda est.

Quæ ratio magis elucescit, & confirmatur, si attendamus inopiam, quæ communiter reperiri solet, spiritualium Magistrorum, qui cum debita scientia, & experientia, qualis ad hanc rem est necessaria, possint animas in hac contemplationis, & perfectionis via salubriter instruere, ac dirigere, periculisque, & difficultatibus, quæ in ea immisceri solent, occurrere: de hac. n. inopia, & fame, quam prædictæ animæ Deo dilectissimæ patiuntur, meritò dici potest illud Thren. 4. nu. 4. *Adhæsit lingua lætenti ad palatum eius in siti, paruuli petierunt panem, & non erat, qui frangeret eis, quæ inopiam optimè deplorat Venerabilis noster JOANNES in horum librorum prologo, assignans causam, quæ ad eos conscribendos motus fuit his verbis. Ad hæc vero scriptio- nem non me virium mearum aliqua impulsit facultas, quæ nulla est, si rei adeò sublimi arduæque conferatur, sed firma quam in Deum concepi, fiducia, eum mihi laturum opem, vt aliquid proficui depromam; idq; ob summam plurium Animarum necessitatem, quæ in incerto virtutis itinere, dū eas Dominus in hac obscura Noctè collocare vult, vt per eam ad vniõnem diuinam perueniant, minime vterius progrediuntur: aliquando quia eam ingredi, aut sese in ea collocari recusant, aliquando vero, quia seipsas minime intelligunt, nec idoneos peritosq; duces, qui eas ad summitatē vsq; montis perducant, sortiuntur. Quare est res cõmiseratione digna, videre plures Animas aptitudine naturali, diuinig, fauoris auxilijs ad vterius in via hac progrediendū dotatas, in infimo cū Deo agendæ*

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

128

gēdi gradu remanere, eo quod abnuat, vel ignorēt, vel certe à vita spiritali inuis deficiere, & a-
uelli nō doceatur. Nōnulli siquidem Confessarij & spiritalis vitæ Patres, eo quod lumine istam
viam experimentis defituti sint, potius huiusmodi Animas præpediunt, illisq; detrimento sunt, quā
adiumēto: similes facti fabricatoribus Babylonis, qui cum materia adificiō aptam porrigere desi-
serent, aliam multam ab ea discrepantem suppeditabant, eo quod minime idiomā illud per spectum
illis esset: vnde nec quidquam aggressi operis per fecerunt. Quamobrem res est prorsus molesta & animam
in huiusmodi euentibus minime seipsam intelligere, nec quæ eam intelligat, reperire possit.
Pluraq; alia ad hoc propositum optimè in eodem prologo subiungit, in suisq; libris
sæpè repetit, præcipuè verò in illo, qui inscribitur, Flamma amoris viua, Cant. .§. 4. ubi
sic inquit. Quantum ad primum spectat, non mediocriter necessarium est. Animæ proficere, & non
retrocedere cupienti, considerare, cuius sese manibus credat, qualis enim fuerit Magister, talis erit
& discipulus: & qualis Pater, talis & Filius. Pro itinere porro isto, saltem pro sublimioribus eius
rebus, imo etiam pro mediocribus, vix ductorem aliquem perfectum secundum omnes quæ ad offi-
cium istud requiruntur partes reperiet. Vt enim esse sapiens, discretus, & rerumistarum experientia
conspicius, ad rectam enim directionem gubernationemq; spiritus, etsi fundamentum necessarium
sciētia sit, & discretio, si tamen sublimiorum rerum experientia desit, ignorabit in illis quando à Dō
conferuntur animæ, eam dirigere, magnoq; posset illi detrimento esse & c. Quod experientia præ-
fatis comprobatum est, quotidieque magis comprobatur.

Vnde S. Maternostra THERESIA cap. 4. suæ vitæ testatur se per plures annos
non inuenisse spiritualem Magistrum, qui eius spiritum intelligeret, eamque in hac
spiritali vita rectè dirigeret, quamuis multa diligentia, & studio diuersis in locis illi
quæsisset. Nullum Magistrum Confessarium, inquam, inueni, qui me intelligeret, tamen trigenti
ipsi annis postquam hoc quod hic dico, contigit, eam quæserim. Quod haud dubiè mihi non sa-
rum nocuit, ex huius defectu, non solum sæpè retro est, verum etiam in præsentissimo periculo, si
ne penitus pessum irem, & c. Qua etiam de causa multa damna, spiritalisque labores
cap. 5. & alibi affirmat se passam fuisse.

12 Cuius inopiæ facilis & euidentis ratio apparet: cum. n. ad hoc spirituale Magistrum,
præter scientiam, sit etiam necessaria experientia, vt S. Patres passim clamant, & infra
latius ostendemus, hanc autem experientiam de rebus adeo sublimibus paucissimi
obtineant, quia paucissimi sunt, qui eximiam illam spiritus paupertatem, vitæ purita-
tem, creaturarumq; abstractionem ad eā necessariam habeāt, vt docent etiam com-
muniter S. Patres D. Bernard. ser. 3. de Circumcisione, ibi. Ad hanc perfectionem pauci, ut
fallor, perueniunt in hac vita, & c. vlt. de interiori domo, ubi idem optimè tractat. D. Bon-
nauent. de Mystica Theol. c. 3. pag. 4. ubi ait, idē Theologiam hanc vocari Mysticā,
seu occultam, quia pauci ad ipsam recipiendam se disponunt, Dionysius Carthusi-
m præfatione ad tract. de fonte lucis, Ricardus de præparatione ad contemplationem
cap. 76. ibi. O quam rari sunt, vel quia nolunt, vel quia nequeunt, qui huc vsq; ascendant, rari
valde in hunc montem ascendere, sed multo rarius in eius vertice stare, & ibi moram facere, rarissi-
mum autem ibi habitare, & mente requiescere, & c. Vbi hoc elegantissime prosequitur:
docent etiam Eschius in Exercitationibus diuinis, exercitatione 5. Aluarez de Paz-
tom. 2. de vita spiri. lib. 2. p. 1. c. 11. & lib. 4. p. 3. c. 34. adducens ad hoc propositum al-
liud Iob 28. Sapientia vbi inuenitur, & quis, si locus intelligentiæ? noster Ioannes à Iesv
Maria, in schola orat. titul. 8. dub. 12. pluresque alij.

Cum ergo tam pauci sint, qui obtineant experientiam ad hoc spirituale magisterium necessarium, meritò Mysticus noster Doctor loco citato asserit vix aliquem inueniri, qui vnde quaque possit in hac perfectionis, & contemplationis via, spiritualis Magistri munus exercere, cuius veritatis, adhuc intra naturalem ordinem, notitiã habuit Plato, si quidem lib. 4. Dial. de virt. fol. nobis 16. tam difficile existimauit perfectum virtutis Magistrum inueniri, vt dixerit: *Sapè numero si qui virtutis Magistri essent, omni studio inuestigauit, nec vnquam inueni, & si vna cum ceteris pluribus, atque his, vt videbatur, huius facultatis peritis, id quæsiui.* Ex hac igitur spiritualium Magistrorum inopia satis aperte horum librorum Venerabilis nostri IOANNIS ingens vtilitas apparet; siquidem in eis continetur tam solidum, securum, ac sublime Magisterium, ad quod non solum hi, qui ad prædictam perfectionem & intimam cum Deo vniõnem tendunt, sed etiam eorum spirituales Magistri, & Confessarij tuto sese confugere possunt, quia propter eximiam huius celeberrimi Doctoris, in his rebus, sapientiam cum longa experientia coniunctam, insignemque vitæ puritatem, & perfectionem, quidquid ad hoc tam necessarium & difficile Magisterium desiderari potest, cumulatissimè in eius doctrina reperiant.

§. II.

Horum librorum in lingua vulgari vtilitas, & conuenientia demonstratur.

EX quibus etiam deducitur, non solum non esse nocuum, sed valde vtile, doctrinam hanc vulgari lingua scriptam præ manibus haberi: cum enim plures ex his, qui ad hanc cum Deo vniõnem per contemplationis viam tendunt, simplices sint, ac Latinæ linguæ ignari, vel in ea non multum periti, vt experientia ipsa satis comperitum est, & ratio id conuincit, eo, quod prædictæ personæ à rerum tumultu, ac negotijs alijsque curis, quæ mentem distrahere solent liberis, & expediti esse soleant, non est dubium, quin ad contemplationem, familiaremque cum Deo vsum, satis apti sint, quia, vt docent D. Greg. lib. 6. moral. cap. 28. D. Thomas 2. 2. quæst. 180. artic. 2. D. Bonavent. in prologo libri de regimine conscientia, vel fonte vitæ, & communiter SS. PP. ad contemplatiuam vitam valde conueniens est, ab exteriori actione, & immoderata occupatione, aliarumque rerum curis quiescere, impeditur enim actus contemplationis per tumultus exteriores, & curas.

241

Cum ergo plures ex his, qui contemplationi vacant simplices, ac Latinæ linguæ ignari, vel parum in ea exercitati sint, conuenientissimum sanè fuit, doctrinam hanc ad eò illis vtilem, & necessariam taliter scribere, vt commodè possent illam intelligere, eaque vti, quod, nisi vulgari lingua eam præ manibus haberent, nequaquam assequerentur; maximè, cum plures ex his spiritualibus, & simplicibus personis sapè, vel ratione status, vel alijs de causis spiritualem Magistrum in his rebus peritum, vel alios viros doctos, quos consulant, habere nequeant. Vnde nisi in aliquo libro, vulgari lingua scripto, ea, quæ ad hanc tam sublimem, & reconditam, ipsiusque necessa-

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

124

riam materiam pertinent, inueniant, ac præ manibus habeant, spiritualis doctrinæ alimento omnino carebunt, fameque miserè confumentur, eruntque de numero illorum, de quibus supra diximus verificari illud Thren. 4. n. 4. *Adhæsit lingua lacrimis ad palatum eius in siti: paruuli petierunt panem, & non erat, qui frangeret eis.*

35.

Sed non solum ad huiusmodi animarum utilitatem, verum etiam ad spiritualium Magistrorum lucem, id ipsum conuenientissimum fuit; cum enim plures ex illis in Theologia Mystica, ac spiritualium rerum experientia (quæ, ut infra ostendemus, ad hoc spirituale Magisterium præcipuè spectanda est) non parum exercitati, in sapientia tamen sæculi, ac Latina lingua non admodum eruditi sint, oportebat sanè doctrinam hanc in hac materia ad eò securam, & salutarem, taliter ipsis offerre, ut absque difficultate possent illam intelligere, eaque ad proprium munus exercendum commodè uti, quod nisi in vulgari lingua eam præ manibus haberent, vix agrè allequi possent, & ideo maneret huius sublimis doctrinæ ingens Theaurus, respectu plurimum, tam ex Magistris spiritualibus, quam ex discipulis, absconditus, eoque ipso respectu illorum inutilis, iuxta illud Eccl. 20. *Sapientia abscondit 4. & Theaurus insus, quæ utilitas in vtrisque?* Imò reprehensionem mereretur sublimis hic Doctör, si doctrinam hanc in his temporibus ad eò necessariam, utpote quæ in præcauendis illusionibus, quibus plures personæ decipiuntur, tota vertatur, sub Latini Sermonis velamine absconderet, id namque esset abscondere animarum frumentum, in tempore publicæ necessitatis, & famis, quod Deo valde ingratum est, iuxta illud Proverb. 11. num. 26. *Qui abscondit frumenta, maledicetur in populis.*

36.

Hanc autem ingentem utilitatem confirmat experientia ipsa, tam in his libris sublimis nostri Doctöris, quam in alijs similis argumenti, qui in vulgari lingua circumferuntur, nam, ut modo omittamus vberimos fructus ex doctrina IOANNIS nostri à pluribus, tam sapientibus, quam simplicibus huc vsq; collectos, quis nesciat, cum quanta animarum utilitate plures libri de oratione, & contemplatione, necnon, & de diuinis visionibus, ac reuelationibus agentes, vulgari lingua, in omnium manibus circumferantur? cuiusmodi sunt libri illi, qui Hispano sermone vocantur, *Abecedarij*, & etiam alij, qui inscribitur, *Item, Ascensus Montis Sion*, ex quorum lectione S. Mater nostra THERESA (ut plures alias personas omittamus) magnam utilitatem experta fuit, eo tempore, quo spirituales Magistros, qui eius spiritum intelligerent, non inueniebat, ut ipsa met cap. 4. & 23. suæ vitæ testatur: similiterque in lingua vulgari circumferuntur, cum magna utilitate liber Theologiæ Mysticæ D. Benaventuræ, Exercitia Nicolai Eschij, Vita, & reuelationes S. Gertrudis, S. Catharinæ Senensis, & Venerabilis IOANNÆ DE LA CRUZ, alijque libri similis argumenti, nostri Hieronymi à Matre Dei, alias Gratiani, Molinæ Carrhusiensis, Albaradi, & aliorum plurimum, & ut cæteros omittamus vnus pro omnibus sufficiat liber S. Matris nostræ THERESIÆ, sublimis contemplationis doctrina, Mystici nostri Doctöris doctrinæ omnino similis, diuinisque reuelationibus referus, qui ut supra cap. 1. à num. 8. diximus in omnibus fere linguis, cum communi admiratione, & utilitate, totiusque Ecclesiæ, ac Summorum Pontificum approbatione præ omnium manibus haberet: ex cuius doctrina (ut benè notauit sapientissimus Magister Luisus Legionensis supra citatus) nullus vnquam deceptus, aut illisus inuentus est. *Si*

ergo

ergo ex his libris, qui de hoc argumento vulgari lingua tractant, tam ingens vtilitas in Ecclesia Dei experimento ipso comprobata est, nulla apparet ratio cur de vtilitate librorum Venerabilis nostri IOANNIS, vbi hæc eadem doctrina adeo securè, & prudenter tractatur, possit cordate dubitari.

Quod etiam ex eo magis confirmatur, quia plures SS. Patres, tam Græci, quam Latini de huiusmodi, & alijs rebus valde sublimibus in proprio, & vulgari idiomate, quod respectu illorum, & gentis ad quam scribebant, Græcum, vel Latinum erat, suos libros ediderunt, ex quo non damna, sed ingentia commoda, & vtilitates in Ecclesia Dei secutæ sunt.

Imò addimus, quod etfi ex alijs libris, qui lingua vulgari de hoc argumento tractant, modica vtilitas, vel etiam incommoda aliqua sequuta essent (quod, vt vidimus, verum non est) tamen in doctrina Mystici nostri Doctoris nullum fundamentum, aut occasio id prudenter timendi, sed potius ingentem sperandi vtilitatem, inuenitur: etenim damna, quæ ex huiusmodi libris, vt in plurimum oriri solent, proueniunt ex inordinato aliquo appetitu diuinarum visionum, ac reuelationum, aut aliarum rerum huiusmodi, ex quibus sanctitatis fama, proprijsque nominis celebritas acquiri solet, ex quo appetitu aditus ad plures errores, Dæmonis illusiones, & vitia aperitur: at doctrina hæc IOANNIS nostri non solum appetitum hunc non excitat, quin potius illum omnino extinguit totus enim est prudens hic Doctor in tali appetitu damnando, & extirpando, frequentissimè docens, non esse curandum de huiusmodi visionibus, ac reuelationibus, imo potius eas, communiter loquendo, respiciendas esse, spiritualesque Magistros valde hortatur, vt à suis discipulis earum amorem, & æstimationem auferant: totamque suam doctrinam eo dirigit, vt animas absque villo talium rerum adminiculo, sed solo fidei lumine innitendo, propriæque mortificationi internæ, & externæ semper incumbendo ad intimam cum Deo vniionem ducat, & ita tota eius doctrina carni, & sanguini, ac vano honoris appetitui, proprioque amori est valde aduersa, adeoque rigida, vt potius timendum sit, ne homines ab ea deterreantur, quam ne propter illam, ad prædictarum rerum vanum, & inordinatum amorem excitentur: quod optime præsensit ipse Venerabilis noster IOANNES, dum in prologo suorum librorum sic scripsit: *Arbitror nihilominus, quod licet hæc sublimiori exactiori que stylo tractarentur, quam hoc loco nos fecimus, non multorum palato bene saperent, nec à multis exoptarentur. Non enim hic valde moralia ex spiritualibus, quibus persuaena & iucunda ad Deum ire placet, gratia tradentur, sed substantialis solum, & solida præcipue doctrina, si tamen ad spiritus nuditatem, de qua hic agitur, peruenire voluerint. Tantum igitur abest vt doctrina hæc occasionem ad prædicta damna præbeat, vt potius saluberrimum contra illa antidotum contineat, & ideo de eius ingenti vtilitate, etiam in lingua vulgari dubitari non potest.*

B.
Iuannis
a Cruce

Opera
mystica

NVI

124

S. III.

Insignis aucto ritas Magistri Luisij Legionensis
ad hoc propositum adducitur.

19. **T**ANDEM ad hoc propositum non possumus non adducere insignem respon-
sionem, quam simili obiectioni aduersus libros S. M. N. THERESIAE factae pra-
buit sapientissimus ille Magister, Luisius Legionensis, in Apologia citata, ubi sic ha-
bet: Et ad primum, ut pateat esse calumniam praesuppono. Orationem vnionis esse suspensionem
Anima in Deo, quae accidit, quando oranti & in discursu intellectuali existenti, Deus applicando
sua virtutem, & potentiam eum ad se trahit, eique suspendit discursum intellectualem, & acci-
dit voluntatem eius vnitorio amore. Hoc praesupposito, Dico: Verum esse huius vnionis mentionem
haberi in istis libris, & in illis declarari, quid sit ista vnio, & in quo consistat: item de bonis effici-
bus quos causat, quae ratione valeat cognosci, & discerni vera à falsa, & si hoc est illam edocere,
verum est hos libros illam docere: sed quare: talis doctrina quod nocumentum adfert, vel quod non
inconueniens in se continet, quod si asserere velint, tale orationis genus minime reperiri falsissimum
quid asserunt, & in sanctos maledicti sunt, qui de hoc scripserunt, imo contra ipsam Fidei verita-
tem: constat quippe ex Sacra Scriptura dari orationem raptus seu ecstasis & ubi tale orationis ge-
nus reperitur, habetur & illud quod vocamus vnionis: si vero fateantur, uti illos fateri oportet, da-
ri tale orationis genus, non rectè asserere possunt hoc malum esse, cum illud Deum elargiatur: & si
datur & bonum est, quae nam ratione malum esse poterit tractare de tali vnione, eiusdem demon-
strare qualitates, fallacias detegere, quae hoc in itinere occurrere possunt; ne gradientes per istud de-
cipiantur.
20. Si vterius dicant, hanc orationem per regulas, & precepta minime acquiri posse, maximum
dicunt veritatem: & hoc est omnium primum monitum horum librorum, ac proinde nulla illis
dant precepta nec regulas, solum orationis studio incumbentes admonent, quod si ad hunc orationis
gradum pertingere cupiant, magnam conscientiae puritatem sententur oportet; cor in superbia
terrenis auellant, ad ea quae perfectiora sunt, semper adspirent, ut sunt precepta & consilia Eua-
gelica, si ergo hac vnionis via est bona & perfecta, bonum quoque est & necessarium haberi libros,
qui de ea tractent, & qui ostendant eius naturam, qualitates, & semitas. Cur conueniat librum
reprobare, qui est dux via bona? Quod si expediat talia non scribere, ideo erit, ne sciantur, & si hoc
conuenit, idcirco erit quia expedit ea non deduci in usum. At nemo sanè erit adeo hebes & ignorans,
qui hoc ipsum ausit asserere: imo è contra quia eius usus utilis est, etiam scientia erit necessaria: ac
propter hanc ipsam rationem maxime proficuum eam scribere.
21. Respondeant mihi qui ista proferunt, quibusnam nocumentum aliquod cognitio huius vnionis
adferat: an illis qui de ea tractant? minime: quia communicatur illis lumen ad hoc ipsum quod
pertractant melius edocendum. Isti vero qui non agunt de ijs quae hic legunt, alterutrum necessari-
percipiunt, vel admirationem de Deo super delictis, quibus suos fouet; vel desiderium sequenda istam
viam, & deserendi totum ut Deum iam sibi amicum experiantur: quae duo motiua, ut per se patet,
utilia sunt.

Videtur

Videtur tales, qui ad ista attendunt, nullos prater hos vidisse libros, & ignorare alios quoq; reperiri scriptores, qui de eadem materia pertractant; quam ergo iniustitia labes est, ab his dumtaxat scriptis caeteris sibi, que inter alia millena scripta versantur? Videant S. Bonauenturam, Richardum à S. Victore, Ioannem Gersonem, & si conscriptos in lingua vulgari exoptant, videant tertiam partem Abecedariorum, & videbunt esse exiguum quod B. Mater THERESIA hoc in genere scribit, respectu eorum que alibi & dicuntur, & exarantur, & hoc quo ad primum. Huc vsque Legionensis loco cit. qui etiam in epistola scripta ad Moniales Monasterij Mattitensis Ordinis nostri, que in principio operum S. M. N. THERESIE habetur, sic ad propositum loquitur.

Iam reliquum est, respondere nonnihil his, qui adeo hosce libros periculosos censent, quod res, nimis quam subtiles, & sublimes tractent, quas ad vniuscuiusque genium non facere, nec ad omnes, passim spectare aiunt. Cum ergo tria sint hominum genera, quorum alij de factis orationi intendunt, & vacant, alij si vellet, ei possent intendere, alij denique ob status sui conditionem, prorsus, etsi vellet, non possunt; peto iam ipse, quibusnam horum libri huius lectio periculum sit creatura? an spiritualibus: nequaquam: nisi fortassis alicui noxium & periculosum sit, nosse quid faciat, & cuius rei professionem faciat. An vero his, qui orationi vacandi occasionem quidem habent, sed negligunt? multo minus: inueniunt namque in his libris, non solum qui ipsos, cum eam exercere volent, conuincat, & viam commonest; verum etiam qui eos excitet atq; animet, ut hic animum applicent. Quod profecto magnum bonum est. Tertij ergo generis hominibus, quid est, quod hic noceat, & periculum creet: an nosse, quod Deus hominibus amabilis, affabilis, & blandus est? quod eum inueniat, qui se ab omni prorsus re sequestrat, & denudat: quas anime delicias afferat? quale sit inter eas quas illi conferet consolationes discernere: quo eum modo depuret, expurger, & velut sublimet? Quid hic, quaso est, quod cognitum legentem non sanctum reddat: quod non quandam in ipso Dei admirationem excitet, ipsumque ad eum diligendum inflammet? si ergo operum horum exteriorum, que Deus in rerum creatione & gubernatione peragit, consideratio quedam communis boni: in omnium hominum vsuum, schola sit, quomodo arcanorum eius mirabilium cognitio, cuiquam esse possit periculosa.

Et licet fortasse quis ob malam suam dispositionem, aliquod hinc sibi damnum & noxam eliceret, anne idcirco tanto bono & vtilitati, & quod in tam multos dimanare posset equum foret iamnam occludere & illud impedire? eadem ratione posset & ab Euangelij predicatione cessari: nam ipsum, non recipientibus (ut Apostolus ait) maioris est damnationis occasio. Quae demum scripta sunt, etiam ipsam sacra Scripturam sub his comprehendendo, è quibus male affectus animus non aliquem errorem posset arripere & haurire? In ipsorum examine & ad iudicationem videndum est, num ipsa in se bona sint, & ad fines suos consequendos congrua, non autem quomodo sinister nuntiorum vsus eas sit usurpaturus, si enim ad hunc respicere velimus: nihil vsque eo sanctum est, quod non possit merito vetari ac prohiberi. Quid Sacramentis Ecclesia sanctius est? quam multos tamen inuenire est, qui ex sinistro eorum vsu & frequentatione deteriores fiunt? Diabolus, utpotè subdolanus & vaser, & semper ad nobis nocendum excubans, in varios sese induit colores, seque in mentibus quorundam tanquam de proximi salute & bono sollicitum & prospicientem ostendit, quod, per speciem alicuius particularis damni auerendi, simul ab omnium oculis submoueat id, quod publice & in communi bonum & proficuum est? Nouit quippe damni plus se facturum in omnibus his, qui horum librorum lectione, aut vitam emendabunt, aut ad spiritualem perfectionem peruenient, quam compendij ex inscitia, aut prauitate huius vel illius priuati, qui ob malam suam

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica
NVI
128

dispositionem huius offendiculum capiet, & periculum. Quare ne priores illos amittat, paucorum horum, quos alijs sexcentis modis corrupit & deprauavit, damnum magnificat, & nobis ob oculis ponit. Quamquam sicuti paulo ante dixi, neminem ita male dispositum esse sciam, qui inde damnum referat, quod nouit Deum amicis suis amabilem esse & quantum ipse in se suauis sit, & quibus acutius modis ad ipsum perueniant: quæ omnia hic tractatus quam cumulatissimè docet & tractat, ita ut vix quidquam probent, quod ipsi non dirigunt, & inadueniunt, & totum ad hoc viribus conuertunt, ne, quod ex sola ipsorum mente & proposito non fit, vllam apud alios auctoritatem inueniat. Quibus satisfacere & respondere omnino nolo, quod ex propria voluntate error ipsorum ortum habeat, vnde nec responsionem aliquam valent admittere, sed ceteros omnes rogatum velim, ne quo illis modo auscultent aut credant, quod hoc non mereantur. Huc vsque sapientissimos hic vir, cuius verba sic ad longum retulimus, quia proposito nostro adeò mirificè congruunt, ut pro defensione horum librorum mystici nostri Doctoris, data opera, conscripta à tanto viro fuisse videantur.

§. IV.

Proposita obiectionis responsio concluditur.

25. **C**ONCLVDAMVS ergo responsionem huius obiectionis, colligendo ex dictis non aliunde, nisi ex Dæmonis malitia, & inuidia plurium bonorum, quæ ex horum librorum Venerabilis nostri IOANNIS lectione facilliquè intelligentia secuta sunt, in posterumque cum maiori incremento proculdubio sequentur: ex hac ergo Dæmonis inuidia ortum fuisse aliquorum scrupulum, vanumque timorem circa huius doctrinæ, ad eò his temporibus utilis, & necessariæ, & ab omni periculo liberæ, communitatem diuulgationem, sub titulo zeli boni communis, maximè cum huiusmodi reatum & scrupulum non videamus in illis circa euulgationem aliorum librorum, qui quotidie lingua vulgari in lucem prodeunt, resque non solum inuiciles, & vanas, sed valdè profanas, & nocuas, quibus vitiatum hominum animus facillime adhæret, continent, & in plurium manibus, cum maximo eorum, & totius reipublicæ damno, circumferuntur.

26. Quod etiam optimè adnotauit Sapientissimus Magister Luisius Legionensis Apologia iam citata his verbis: Et sic dicendo concludo, quod citra vllam dubitationem credam, illos grauissimè à damone decipi, qui de his libris non eà qua par est reuerentiâ loquuntur: & quod ab impostore diabolo eorum lingua dirigatur, ad horum librorum euidentem firmitatem ipsis mediantibus prapediendum, si possit. Quod euidenter ex hoc patet; si enim spiritus Dei agerentur, prius & ante omnia condemnarent libros Cælestina, Equestres, & sexcentas alias Cassinianas aliosque plenos vanitate, & lasciuia, quibus momentis singulis insciantur, velut pessimum veneno innumera anima, sed cum non moueantur à Dei spiritu, istorum nullam mentionem faciunt, per quos deprauatur Christianitas, & morum bonitas, sed de illis loquuntur, & illos cantillant, qui bonos ordinant mores, qui recolligunt animam, & ad Deum maxima cum efficacia ducunt. Sarcus sacè

sanè esset zelum in euulgatione horum librorum auertenda, ac reprimenda exerce-
re, quam in impedienda diuulgatione librorum spiritualium, qui ad animarum pro-
fectum ad eò vtilem, necessariam, ac securam (sicuti ostendimus, & ex dicendis ma-
gis constabit) doctrinam continent.

Nec huic indiscreto zelo suffragatur aueritas aliquorum ex SS. Patribus, & Do-
ctoribus asserentium res valde sublimes non esse facile alijs communicandis: nam (vt
ex hac usque dictis constat) huiusmodi communicationem, & diuulgationem cum
debitis circumstantijs, ita vt communis vtilitas prudenter ex tali diuulgatione sperari
possit (vt in præfenti contingit) nequaquam reprobant; sed potius suis exemplis, & do-
ctrina sua dent: solum ergo reprobare possunt talium rerum diuulgationem; vel cum
sit determinatè respectu personarum ad talem doctrinam capiendam inhabilium:
Magistri namque doctrina cum discipulorum captu proportionanda est, iuxta illud
Pauli, *Lac vobis potum dedi, non escam, nondum enim poteratis*, 1. Corinth. 3. n. 2. quod incon-
ueniens non reperitur, quando generaliter, absque huiusmodi personarum determi-
natione, doctrina scribitur, vt in eiusdem Pauli sublimi doctrina, quæ in eius epistolis
continetur, cernere licet: vel etiam earundem rerum euulgationem possunt reproba-
re, cum specialiter ratione circumstantiarum, loci, temporis, & personarum maius
damnum, quam vtilitas prudenter timeri potest, quod in casu de quo loquimur, op-
posito modo contingere, satis ostensum est: vel denique huiusmodi euulgationem
merito damnant, quando Scriptor, seu Magister taliter præsumit de rebus sublimibus,
cuiusmodi sunt nostræ fidei mysteria, disserere, vt ea omninò, & perfectè declarari, ac
ratione nostra assequi, & veluti comprehendi posse, denotet. Quod talium rerum al-
titudini, & profunditati valde derogat.

Cæterum, qui taliter de his rebus scriberet, vt potius rationis nostræ opus exclu-
dendum esse, intellectumque proprium in fidei obsequium captiuari debere, huiusque
fidei lumen in sublimibus rebus, cum magna subiectione, & reuerentia innitendum
esse doceret, is proculdubio rectissimè, & cum magna vtilitate, & iuxta sanctorum
Patrum documenta de his rebus sublimibus ageret. Quo pacto sublimem hunc Do-
ctorem nostrum de illis tractare cuiuscumque doctrinam eius legenti manifestum erit,
siquidem tota in eo versatur, vt animam per obscurum fidei lumen dum in huius vitæ
caliginoso loco degit, ad sublimem contemplationis, & vnionis cum Deo montem
ducat. Vnde ex doctrinæ huius euulgatione non damna, sed plures, & ingentes vtili-
tates prudenter sperari vnde quaque possunt, idque experientia ipsa iam comproba-
tum est, sed circa hoc argumentum de vtilitate horum librorum, videantur ea,
quæ duobus præcedentibus capitibus in præcedentium obiectionum so-
lucionibus, nec non ea, quæ cap. 2. in huius doctrinæ com-
mendationem diximus.

(:)

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVT
124

Incidenti quæ sita sit satis.

29. Tandem, ut cuius obiectioni, aut scrupulo, qui contra hos libros in communi occurrere posset, plene satisfaciamus, placuit vitio adijcere rationem eam, quod aliquis posset inquirere: Cur, scilicet sublimis hic Doctor, sicuti in sua doctrinæ comprobationem, & confirmationem tot Scripturæ testimonia adeo subtiliter, ac subtiliter explicata adducit, sic etiam sanctorum Patrum testimonia non referat? Ex hoc namque occasio tribui videtur ad suspicandum doctrinam hanc non adeo conformem esse eorum doctrinæ, à quorum testimonijs abstinuit.

30. Sed suspensionem hanc vanam, & falsissimam esse ex dicendis in progressu harum observationum satis constabit; in quibus ostendemus IOANNIS nostri doctrinam in sanctorum Patrum Illustrumque Doctorum libris omnino contineri. Unde non ideo ab eorum testimonijs referendis abstinuit, quia ipsis aliquo modo minus consonam esse existimaret, sed propter duo. Tum nimirum quia satis illi visum est, doctrinam suam Scripturæ sacræ (quæ diuinæ sapientiæ Thesaurus est) firmissimis testimonijs frequenter comprobare, & confirmare, ut sic maximam apud homines auctoritatem, & robur obtineret, summamque fidem sibi conciliaret. Tum etiam, quia intendebat doctrinam hanc, quantum fieri posset, breuiter, & sine prolixitate fastidio, atque ad legentium solam vtilitatem, non autem ad propriæ eruditionis ostentationem scribere: & ita, cum ex Scripturæ sacræ testimonijs debitum suæ doctrinæ robur præbuisset, ab alijs testimonijs adiungendis, quibus opus hoc nimirum exsuperaret, nec facile præ manibus haberi posset, & ita eius communis vtilitas impediretur, libenter abstinuit, maxime cum eo ipso, quod demonstrasset eius doctrinam sacræ Scripturæ doctrinæ omnino conformem esse, eo ipso perspicuum remanebat, esse etiam conformem doctrinæ SS. Patrum, quam ipsi ex eodem fonte Scripturæ sacræ depromserunt. Nihil ergo remanet, quod aduersus doctrinam hanc in communi obijci possit, ea vero quæ circa propositiones aliquas in particulari occurrunt, in sequentibus discutientur.

CAPVT VI.

*THEOLOGIAM MYSTICAM, SICVTI
Et quamlibet aliam scientiam, vel artem, proprias, ac reconditas phrasas, aut locutiones sibi vendicare, quarum usus minimè ab alijs in tali scientia ineruditis iudicandus, aut taxandus, sed illius professorum iudicio (dum modo de veritate constet) relinquendus est.*

26. QVIA ex vtu phrasum, seu locutionum, quæ in Theologia Mystica speciales, ac propriæ sunt, oritur difficultas plurium propositionum, quæ in his libris
quibus